

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bergwijckpark, gemeente Diemen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

11 november 2015 / rapportnummer 2860

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Diemen wil het gebied Bergwijkpark (Noord) herontwikkelen van een hoofdzakelijk kantorenlocatie naar een gebied met een combinatie van woningen, bijbehorende voorzieningen en enkele andere functies. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen, omdat de bouw van maximaal 5.170 woningen ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De gemeenteraad heeft het Milieueffectrapport (MER) ter toetsing aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ voorgelegd.

In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen, waarbij zij wel opmerkt dat de gecumuleerde effecten van geluid en luchtkwaliteit op de volksgezondheid te positief worden beoordeeld.

Het MER geeft een duidelijke onderbouwing van de regionale behoefte aan het beoogde type woningen op deze locatie, alsmede de invulling van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. Duidelijk daarbij is dat niet gezocht is naar een 'optimale' locatie in de regio, omdat alle redelijkerwijs geschikte locaties nodig zijn om de regionale opgave voor woningbouw te halen. Het MER gaat helder in op de kwaliteiten van de locatie voor de ontwikkeling van woningen. De locatie Bergwijkpark is goed bereikbaar doordat een aantal hoogwaardige openbaar vervoervoorzieningen in de nabijheid ligt. Hier ligt een kans voor de ontwikkeling van betaalbare woningen nabij stedelijke voorzieningen en functies. Door de keuze van herstructurering van binnenstedelijk gelegen gebieden blijven de open en groene gebieden beschikbaar voor recreatie, landschap en natuur. Vanuit deze invalshoek is de ontwikkeling van de locatie Bergwijkpark positief.

Gegeven het feit dat er geen sprake is van een vast eindbeeld voor het plan en de snelheid van de invulling wordt bepaald door de belangstelling van ontwikkelaars, is het belangrijk om inzicht te geven in de ontwikkeling wanneer deze beperkter is dan nu gedacht. Het MER geeft daarvoor inzicht in een mogelijke fasering van het plan. Dit komt naar voren in het onderscheid tussen het plangebied voor de fasen 1-5² en de gebieden ten westen daarvan.

In hoofdstuk 2 geeft de Commissie een toelichting op het oordeel dat de effecten op volksgezondheid te positief zijn beoordeeld en adviseert zij deze beoordeling ten behoeve van de besluitvorming aan te passen. In hoofdstuk 3 doet de Commissie een aantal aanbevelingen

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 2860 in te vullen in het zoekvak.

² in het Ontwerp Bestemmingsplan genoemd Holland Park, waarvoor een ontwikkelaar al een stedenbouwkundig plan heeft opgesteld.

voor de vervolgbesluitvorming gericht op de nadere uitwerking van een gezonde leefomgeving, de piekgeluiden van het GVB en de monitoring van de ontwikkelingen van het bestemmingsplan.

2. Toelichting op het oordeel en advies voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de (verdere) besluitvorming.

2.1 Volksgezondheid

De belangrijke opgave bij de ontwikkeling van Bergwijkpark Noord is de hoge belasting van de leefomgevingskwaliteit. Dit wordt veroorzaakt door negatieve gecumuleerde effecten van met name luchtkwaliteit en geluidhinder. Op basis van het MER kan worden geconcludeerd dat aan de wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan. Voor geluid wordt aan de wettelijke eisen voldaan na de uitvoering van een aantal noodzakelijke maatregelen zoals het toepassen van 'dove gevels' en 'vliesgevels'. Omdat in het gehele gebied de voorkeurswaarden voor geluid worden overschreden moeten zogenaamde 'hogere waarden' worden aangevraagd om de bouw van woningen mogelijk te maken.

De Commissie is van oordeel dat de afzonderlijke effecten van geluid en luchtkwaliteit correct zijn beschreven. Het MER geeft duidelijk inzicht in de verschillende geluidsbronnen, contouren, belastingen en aantallen blootgestelden.

De Commissie is echter van mening dat de (gecumuleerde) effecten van geluid en luchtkwaliteit op volksgezondheid op basis van deze informatie in het MER te rooskleurig worden beoordeeld, namelijk als 'redelijk' en in sommige delen van het plangebied als 'matig'. Uit de effectbeschrijvingen in het MER van de (gecumuleerde) effecten op de leefomgeving lijkt logischerwijs een beoordeling voor gezondheid van 'matig' tot 'zeer matig' te volgen. De Commissie licht dit hierna toe.

Het MER geeft aan dat voor de beoordeling van het aspect gezondheid is gekeken naar luchtkwaliteit en geluid. Bij een waarde (effect) tussen de streef- en de grenswaarde, wordt gezondheid als neutraal beoordeeld. Uit het MER blijkt dat de toename van de luchtemissies en de geluidsbelasting zowel binnen als buiten het plangebied beperkt is, omdat het voornemen op zichzelf geen grote bijdrage levert aan de belasting van de leefomgeving.

Binnen het plangebied worden maximaal 5.170 woningen toegevoegd³. Op basis van deze groei acht de Commissie de benadering van gezondheid niet zorgvuldig genoeg. Luchtemissies en geluidsbelasting met een waarde tussen de streef- en de grenswaarden kunnen ook leiden tot gezondheidseffecten, zeker ook als cumulatie van deze effecten optreedt. In het MER worden effecten boven de streefwaarde⁴ voor geluid (48 dB) en lucht (PM_{2,5}: 10 µg/m³)

³ Hierbij wordt uitgegaan van gemiddeld 2 bewoners per woning en 1 bewoner per studentenwoning.

⁴ Het MER geeft voor geluid een streefwaarde van 48 dB gebaseerd op de Wet geluidhinder en voor en lucht, PM_{2,5} een jaar gemiddelde concentratie van 10 µg/m³ gebaseerd op de streefwaarde van de WHO, Wereldgezondheidsorganisatie.

als neutraal beoordeeld terwijl het aantal blootgestelden boven deze streefwaarden toeneemt met 9.834 inwoners (in het Voorkeursalternatief VA) respectievelijk 6.860 inwoners (in het Voorkeursalternatief VA tussenvariant) voor zowel geluid als lucht.⁵

De Commissie concludeert dat op basis van het voornemen om een groot aantal woningen te plaatsen in een gebied dat is belast boven de streefwaarden voor lucht en geluid de beoordeling voor gezondheid 'matig' tot 'zeer matig' zou moeten zijn.⁶ En zij adviseert deze conclusies overeenkomstig aan te passen in het MER en te betrekken bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

3. Aanbevelingen voor de vervolgbesluitvorming

De Commissie doet in dit hoofdstuk een aantal aanbevelingen voor de (vervolg)besluitvorming, zij hoopt daarmee een bijdrage te kunnen leveren aan de kwaliteit van de besluitvorming en de verdere uitwerking van de plannen voor Bergwijkpark.

3.1 Leefbaarheid en volksgezondheid

De Commissie adviseert om bij de verdere stedenbouwkundige en juridische vormgeving van het plan in te zetten op een zo goed mogelijke kwaliteit van de leefomgeving. Hiermee kan een aantrekkelijk woongebied worden ontwikkeld waar mensen naar toe zullen trekken én de volksgezondheid kan worden beschermd en bevorderd.

De Commissie merkt op dat het gezien de (achtergrond)belasting van het gebied en het aantal woningen dat wordt gebouwd, wel degelijk van belang is om bij verdere uitwerking van de plannen de mogelijkheden voor meer maatregelen voor gezondheid te onderzoeken. Daarbij kan worden gedacht aan (mitigerende) maatregelen waarmee de negatieve effecten op gezondheid kunnen worden beperkt dan wel (compenserende) maatregelen waarmee de gezondheid kan worden bevorderd.

Het valt de Commissie op dat in het Ontwerp-bestemmingsplan bij de weergave van de uitkomsten van het MER geen paragraaf over gezondheid is opgenomen (en dus geen score en toelichting op gezondheid, zie hierboven). Zij geeft vanuit het oogpunt van transparantie in overweging dit wel te doen bij de vaststelling van het definitieve plan. Uit het gesprek met het bevoegd gezag is duidelijk geworden dat bij de nadere vormgeving nadrukkelijk rekening zal worden gehouden met de uitkomsten van het (definitieve) MER, dat er steeds gestreefd

⁵ De toename van inwoners is berekend ten opzichte van de reële referentiesituatie, zie tabellen op pagina 135.

⁶ Een veelgebruikte methode om gezondheid te beoordelen bij ruimtelijke plannen is bijvoorbeeld de gezondheidseffectscreening (GES). Hierbij wordt een oordeel gegeven van goed-redelijk-matig-zeer matig-onvoldoende gekoppeld aan de berekende concentraties voor luchtkwaliteit en de geluidsbelasting. Op grond van deze methode zou het gehele plangebied voor luchtkwaliteit vrij matig tot matig scoren, voor industrielawaai van goed tot vrij matig (binnen de zone, lager dan 55 dB(A) tot zeer matig (<57 dB(A) en voor verkeerlawaai na de mitigerende maatregelen matig tot zeer matig.

wordt naar een zo goed mogelijk leefklimaat (binnen de mogelijkheden van de locatie) en nadere regels gesteld kunnen worden bij de uitwerking van de wijzigingsplannen.

De Commissie adviseert, in het licht van de aangepaste beoordeling voor gezondheid, bij deze uitwerking van de wijzigingsplannen nadrukkelijk aandacht te besteden aan leefbaarheid, en daarmee positieve gevolgen voor gezondheid. Geef hier invulling aan door verder onderzoek te doen naar maatregelen:

- gericht op een optimale inrichting, waarbij wordt gegarandeerd dat zoveel mogelijk woningen een geluidluwe gevel en/of buitenruimte hebben;
- zoals voorwaardelijke bepalingen in de fasering, zodat benodigde afscherming aanwezig is voordat woningen worden gerealiseerd, desnoods door het plaatsen van tijdelijke afscherming;
- waarmee de leefbaarheid en de gezondheid kunnen worden bevorderd. Daarbij valt te denken aan inrichtingsmaatregelen ter voorkoming van barrièrewerking, toegankelijkheid tot groen en recreatieve voorzieningen, stimuleren van gezonde mobiliteit zoals fietsen en lopen en randvoorwaarden die kunnen worden meegegeven bij de uitwerking van woningbouw zoals voldoende daglicht in de woningen, uitzicht, ruimte en groen rond de woning.

3.2 Geluid (piekgeluiden GVB)

Het MER geeft aan dat piekgeluiden van het GVB (gemeentelijk vervoer bedrijf) in de nacht maximaal 81 dB(A) bedragen, 20 dB hoger dan de toegestane waarde en dat deze kunnen worden opgevangen door toepassen van dove gevels of vliesgevels. Dit zou de hinder in de woningen kunnen beperken, mits hiervoor wel aparte voorwaarden worden opgenomen. De Commissie merkt op dat het niet gebruikelijk is bij de bepaling van de gevelgeluidwering rekening te houden met hoge pieken van bedrijven.⁷

De gemeente Diemen heeft tijdens een overleg met de Commissie voor de m.e.r.⁸ aangegeven dat zij overleg heeft gevoerd met het GVB over de hiervoor beschreven situatie. Doel van het overleg met het GVB was na te gaan welke maatregelen mogelijk zijn en de bedrijfsvoering van het GVB ook in de toekomst zeker te kunnen stellen. Door middel van maatwerkvoorschriften zullen de bestaande rechten/bedrijfsvoering van de GVB worden geborgd. De gemeente heeft tevens aangegeven bij de verdere uitwerking van de bouwplannen aandacht te zullen besteden aan de problematiek van de piekgeluiden.

De Commissie adviseert bij de invulling van de bouwplannen aandacht te besteden aan het ontwerp van de 'dove gevels' en maatregelen te treffen aan de isolatie hiervan, zodat deze voldoende is om de piekgeluiden in de woningen zo ver te reduceren dat aan de gangbare normen wordt voldaan.

⁷ De eisen uit het Bouwbesluit voor gevelgeluidwering zijn gekoppeld aan een geluidsbelasting op grond van de Wgh binnen een zone van een (spoor)weg of industrieterrein. Er is geen formele koppeling tussen pieken van bedrijven en gevelgeluidwering. In dit geval zou dit als een aanvullende voorwaarde bij de woningen moeten worden opgenomen om te voorkomen dat deze verplichting onverhoopt bij het GVB komt te liggen.

⁸ overleg tijdens de toetsing van het MER op 3 november 2015.

3.3 Monitoring

De ontwikkeling van Bergwijkpark (Noord) gaat uit van een gefaseerd en flexibel plan, waarmee de woningbouwambities moeten worden gerealiseerd. Gedurende de looptijd van het bestemmingsplan zal in de gaten moeten worden gehouden of de gevolgen voor milieu en gezondheid binnen de beschreven marges blijven en of de ambities voor het gebied worden bereikt.

De Commissie adviseert om de opzet van een monitoringssysteem bij de besluitvorming mee te nemen. De te doorlopen vragen in de monitoring kunnen bijvoorbeeld zijn:

- hoe ziet de kwaliteit van de 'leefomgeving' er nu uit?
- welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden (per fase/deelgebied/in de omgeving) sinds de vorige meting?
- moeten maatregelen worden getroffen om (gecumuleerde) gevolgen acceptabel te houden of te krijgen?
- zijn de ambities/doelstellingen nog realistisch?
- voldoen de in het bestemmingsplan gestelde randvoorwaarden nog, zijn ze te ruim of juist te knellend?
- is er aanleiding voor bestuurlijke bijsturing?

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Diemen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Diemen

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D11.2

Activiteit: Het gebied Bergwijkpark zal worden getransformeerd van een hoofdzakelijk kantorengedebied naar een gebied met een combinatie van woning, bijbehorende voorzieningen en enkele andere functies.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van 7 november 2013

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 8 november t/m 19 december 2013

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 5 november 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 18 december 2013

kennisgeving MER op www.diemen.nl d.d. 20 augustus 2015

ter inzage legging MER: 21 augustus t/m 1 oktober 2015

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 10 juli 2015

toetsingsadvies uitgebracht: 11 november 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. T.B.J. Bremer

drs. R. Meeuwsen (secretaris)

Dr. M.J.F. van Pelt

Ir. J. Termorshuizen

ir. J.H. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Bergwijkpark Diemen, 17 augustus 2015
- Aansluiting van het plan Bergparkwijk op de actuele regionale woningbehoefte, 3 november 2014
- Afwegingskader Holland Park, 1 december 2014
- Flora- en faunaonderzoek, 19 mei 2015
- Waterparagraaf Masterplan Bergwijkpark Diemen (D02), 22 mei 2015
- Onderzoek Hydrologie en Bodemdaling, 22 mei 2015
- Verkennend bodemonderzoek, september 2014
- Onderzoek externe veiligheid ontwikkeling Bergparkwijk-Noord Diemen, Vervolg risicoanalyse en verantwoording GR Spoor, 27 oktober 2014
- Notitie Woningbouwplan Bergwijkpark Diemen, Geuraspecten industrieterrein Verrijn Stuart, 28 januari 2015
- Woningbouwplan Bergwijkpark Diemen, invloed van het nabijgelegen bedrijventerrein Verrijn Stuart op de luchtkwaliteit ter plaatse, 28 oktober 2014
- Woningbouwplan Bergwijkpark Diemen, Onderzoek naar de optredende geluidbelasting vanwege industrieterrein Verrijn Stuart, 4 maart 2015
- Bestemmingsplan Bergwijkpark Noord, akoestisch onderzoek, 19 juni 2015
- Bergwijkpark Noord; geluid, luchtkwaliteit en gezondheid MER, 10 juni 2015
- Verkeersonderzoek ontwikkeling Bergwijkpark (Noord) Diemen, 3 juni 2015
- Nota beantwoording inspraak Notitie Reikwijdte en Detailniveau
- Memo Ambitie en doelen transformatie gebied Bergwijkpark, 10 april 2014

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 6 oktober 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bergwijckpark, gemeente Diemen

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

